

Toks neįprastas aukštaičio ausiai žodis delmonai. Įdomu būtų žinoti, kokia pirma mintis, jį išgirdus ir su kuo jis Jums asocijuojasi. Kol Jūs spėliojate kas tai per daiktas, miesto bibliotekose visą vasarą galite su jais susipažinti iš arčiau. Vieni juos apžiūrėjo Smėlynės bibliotekoje birželio mėnesį, liepą paroda „apsigyveno“ „Židinio“ bibliotekoje (Nemuno g. 76), o nuo rugpjūčio 1-os papuoš Šiaurinės bibliotekos (Pušaloto g. 55) erdves.

O mes skubame papapaskoti, kad į mūsų miestą net iš tolimojo pajūrio, dar kitaip vadinamo Mažąja Lietuva, atkeliavo Ievos Matulionytės ir dr. Elenos Matulionienės – gražaus mamos ir dukros dueto – parengta paroda „Mažosios Lietuvos delmonai“.

Visą parodos kolekciją sudaro dvi dešimtys XIX a. vid. – XX a. pr. delmonų (delmōnas) rekonstrukcijų. Bibliotekoje eksponuojama didžioji jos dalis – dvylika, o aštuoni eksponatai buvo atrinkti į šimtmetį mininčios Lietuvos dainų šventės Liaudies dailės parodą „Iš šerdies“, kurioje eksponuojama visos Lietuvos geriausių šiuolaikinių tautodailininkų kūryba, įkvėpta tradicinio protėvių gyvenimo būdo.

Delmonas – tai ryški Mažosios Lietuvos moteriško tautinio kostiumo detalė, spalvotais siūlais ar karoliukais dekoruotas tekstilinis krepšelis, ryšimas ties juosmeniu. 2019 m. kraštą reprezentuojantis rankdarbis buvo įtrauktas į nacionalinio Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą.

Delmonus lietuvininkės siūdavo iš vilnos, medvilnės, aksomo, lino, velveto atraizų, o jų formą pabrėždavo apsiūdamos kontrastingos spalvos kanteliu, sukurdamos mūsų akiai neįprastus spalvinius derinius. Delmonų spalvos, pasirinkta forma ir ornamentai perteikia lietuvininkių grožio sampratą, to meto madas. Siuvinėjimo būdai ir apdaila parodo merginų ir moterų meistriškumą, o panaudotos medžiagos atspindi laikmečio ekonomiką. Moterys delmone laikydavo pinigus, nosinaitę, įvairias smulkmenas.

Susipažinti su pačiais delmonais ir rasti daugiau informacijos apie eksponatus ir jų autorės galite užsukę į vieną iš bibliotekų. Kviečiame ir laukiame. Primename, kad vasarą minėtos bibliotekos nedirba šeštadieniais.

Lolita Pranienė

